

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

RĂDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

RED. RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 150 Lei
Pe 6 luni 75 Lei
Pe 3 luni 40 Lei
Pentru America 2 Dolari.
Numărul 3 Lei

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Intre Roma și Stockholm

de prof. AUGUSTIN POPA

Hărțuită și chinuită peste puteri, omenirea vrea acum pacea. I-se îmbie „pacea tehnică”, pilulă scoasă din căldarea marilor vraci ai materiei; i-se impune pacea pumnului, păzită de baionetele ligii națiunilor: măști transparente, în dosul cărora scrișnese dinții urei și ard cu patimă ochii răzburării. O singură pace adevărată este, o știe toată lumea: pacea Domnului, care înfrățește sufletele și le împreună în cinstirea aceluiași ideale creștine, divine.

Bisericile, vestitoarele acestor idealuri, simt dorul omenirii. Infăptuirea lui însă este imposibilă fără să-i premeargă o împăcare a bisericilor însăși, împărțite azi în atâtea tabere. De aceea se străduiesc toate, azi mai mult decât în trecut, spre unire.

Pe căi diferite însă. Roma prin toată munca ei sufletească, de veacuri, prin întărirea credinței și rugăciune statornică. În chip deosebit, Papa Pius XI. are în fruntea programului său acest gând, în slujba căruia stă și acest „an sfânt” cu nesfârșitele lui bogății sufletești sămănate în tot largul lumii, cași pompa apusană și orientală a serbărilor desfășurate în amintirea săborului din Nicea. — Cu același gând protestantismul multiform ține congrese, în special a ținut cunoscuta „Conferență mondială a creștinismului practic”, la Stockholm. — Prinse între aceste două curente, bisericile ortodoxe, fără o inițiativă proprie, n'au stat pe gânduri: au trecut marea la Stockholm.

„O foarte mare greșală” i-a zis un preot ortodox acestui drum. Din această pricină o revistă teologică găsește că acel preot stăruie într-o „farisaică situație” și „slujește în același timp și lui Dumnezeu și lui Mamona”.

Măcarcă Păr. Ionescu dela Nămăstii avea dreptate. Adunarea fastuoasă a celor 630 delegați protestanți și ortodocși s'a botezat pompos: „conferență mondială a creștinismului practic”; s'a asemănat îndrăzneț săborului dela Nicea; dar nu a putut duce cu nimic înainte gândul unirii. Mesajul către creștinii lumii, în care s'a concentrat rodul și preocupările lui, este dovedă. După un apel la pocăință și un indemn la o trezire a valurilor de energii creștine, mesajul se ocupă de probleme economice, relevând nevoia colaborării claselor; în ce privește „problemele morale și sociale de actualitate”: criza de locuințe, imoralitate, alcoolism etc. conferența a ajuns la concluzia, că sforțările individuale nu njuag pentru rezolvirea lor, ci „în acest câmp colectivitatea trebuie să-și ia răspunderea”.

Atâta tot. Involuntar îți vine în minte nu conciliul din Nicea, ci „acțiunea sgomotoasă și steapă a sinedrioanelor pacifiste din Genua, Geneva, Locarno și Haga, unde se adună oameni despre cari nu știu să spui unde se sfârșește protestantul și unde începe masonul”, —

vorba dlui Ivanov. La congresul creștin din Stockholm, cași la „sinedrioanele pacifiste”, a lipsit acela, fără de care nimica nu putem face: întemeietorul creștinismului, Hristos.

„Conferența creștină” a decretat dela început, că va evita „chestiunile dogmatice”. Era firesc. O bună parte din membrii doar, nu cred în „inspirația Scripturii, nu cred în Dumnezeuul Bibliei”, pe Hristos îl țin „un om model, care doarme în mormântul său cași Mahomet și Budha”, nu cred în învierea de obște, nici în viața de veci, etc. (Cfr. *Aftenposten* din 22 Aprilie c.) — Cele două întruniri liturgice, prăznuite la un fel de altar, în mijlocul salei de ședințe, au avut și momente înălțătoare; dar de pe altarul incunjurat de reprezentanții diferitelor secte, — și ai ortodoxiei! — a lipsit crucea Domnului! Teribilă ironie a sorții: ca să ajungă de acord într'un minim practic, sectele creștine se lapădă de Hristos!

Aceasta este marea deosebire între Roma și Stockholm: Roma crede în Hristos, Fiul lui Dumnezeu! Din această credință răsare puterea ei de viață și prodigioasa ei activitate, ce străbate lumea toată. Nesfârșitele cete de peregrini, cari s'au închinat anul acesta la mormântul sfântului Petru, au fost călăuziți de această stea a credinței. Cortegiul impunător al tinerimii catolice din toate neamurile, care în seara de 18 Sept. c. a trecut pe străzile Romei laudând pe Domnul în atâtea limbi, s'a oprit pe arena Coloseului, și pe pământul scaldat în sângele martirilor a cântat, în latinește, din adânc de inimi: „Cred... într'unul Domn Isus Hristos!” Este același „Cred”, care străbate veacurile, dela Nicea până la Pius XI. care la recitat grecește, Dumineca trecută, la liturgia pontificată sub imensa cupolă din San-Pietro de Mitropolitul dela Blaj! Și la acest altar au stat alături arhieriei ai multor limbi, dar pe altar și în inimi a stăpânit Hristos! Dacă la Nicea a prezidat Hristos, — cum spune „Revista teologică” din Sibiu și o întărim și noi — de sigur același Hristos prezidează și acum la Roma!

La Stockholm Hristos nu a fost de față. De aceea s'a spus cu dreptate, că drumul bisericilor orientale, cari cred în Hristos și prin legea lui vreau să se mântuiască, nu poate duce peste marea turbure, spre plaiurile de gheață ale necredinței! Religiiile sunt în prima linie: credință, unirea lor, o unire în credință. Roma crede, cași Părinții din Nicea. De aceea „catolicismul solidifică ecumenicitatea creștină, concretă și pozitivă, în care intră bogățiile existenței omului și scopurile omenirii” — cum spune dl Ivanov. Toți acei cari cred și vreau sincer să facă parte din această ecumenicitate creștină, n'au decât un singur drum: la Roma!

Implinirea unui vot. În zilele cumplite din 1914, când Belgia era cutropită de Nemți, clerul și poporul țării, în frunte cu episcopii, au făcut următoarea făgăduință solemnă: „Îndată ce soarele păcii va străluci peste țara noastră, vom repara ruinele noastre, vom da un coperiș celuice și-i va fi pierdut, vom clădi din nou bisericile noastre, ne vom reface bibliotecile și nădăjduim să încoronăm această operă de refacere ridicând pe înălțimile capitalei Belgiei catolice și libere Basilica națională a Sfintei Inimi”.

Un comitet, constituit spre acest scop, a și început activitatea pentru împlinirea votului, îndată după încheierea păcii. O epistolă colectivă a episcopatului Belgian dată mai nou în acest scop, a trezit atâta însuflețire, încât suma de două milioane franci, câtă este până acum, se va ridica în curând la 8—9 milioane și pe anul 1930, primul centenar al independenței Belgiei, se va înălța, pompoasă și maiestooasă, o nouă operă de artă arhitectonică, vestind în veacuri credința poporului catolic din Belgia. — Noi ce biserici am ridicat pentru minunata operă a Providenței, care a fost întregirea neamului?

„Das Reformationsfest”. În 31 Oct. s'au împlinit 408 ani dela proclamarea reformei lui Luther. Din acest prilej organul oficial al eparhiei ortodoxe din Cluj „Renașterea”, închină sub titlul de mai sus, amintirii aceluiași eveniment un prim articol, asupra căruia trebuie să ne oprim o clipă. Nu fiindcă ar cuprinde adevăruri nouă, ci fiindcă este semnat de un „prof. acad. teol.” și astfel este caracteristic pentru felul cum se face și se popularizează la noi știința ortodoxă.

Necesitatea reformei o justifică articolul cu decăderea morală a bisericii romano-catolice. „Papii, în majoritatea lor vicioși” (sublinierile sunt ale noastre) cu timpul își acumulează în mâna lor toată puterea de conducere, dar nu se ocupau de bunul mers al bisericii lui Hristos, ci exploatau demnitatea lor pontificală numai pentru poftetele lor lumești”, etc. — La 1517 au publicat noi indulgențe. „Cine își cumpăra astfel de indulgențe, era absolvat de păcatele sale”. — De aceea nu trebuie să ne mirăm de purtarea lui Martin Luther și de răspândirea reformei. — Dar „oare de ce n'a fost primită reformațiunea și de poporul nostru? Răspunsul e foarte simplu. Nu s'a simțit lipsa unei reforme bisericești”.

Ce să zici la aceste constatări lapidare, prezentate ca adevăruri incontestabile și de toți știute? O discuție serioasă a lor este de prisos. *Istoria papilor* este doar o carte deschisă, pentru toată lumea. Biserica Romei e, pe drept cuvânt, mândră de trecutul ei. Căci dacă unii dintre papi nu au fost la înălțimea chemării lor, majoritatea lor covârșitoare impune respect tuturor celor de bunăcredință. — Și de ce am mai repeta despre indulgențe ceace

știu și copiii, și știe, desigur, și autorul pomenit: Indulgențele sunt *iertarea pedepselor vremelnice*, ce ar trebui să le suferim pentru păcatele noastre etc. cum se poate ceti în oricare catechism. Că unii ori alții au făcut abuzuri cu publicarea indulgențelor și a faptelor bune recerute pentru dobândirea lor, se poate. Dar abuzuri se pot face și cu cea mai sfântă învățătură. Papii, biserica însă, nici odată n'au învățat teza din „Renașterea”. — Că la noi nu s'a simțit lipsa unei reforme bisericesti în timpul când era să ne calvinizăm cu totul, este o afirmație nouă, la care nu ne oprim, fiindcă cititorii acestui ziar au învățat cu toții un pic de istorie.

Oare autorul articolului din „Renașterea”; un doctor în teologie, să nu știe aceste lucruri?... Ori de ce reeditează clișee uzate de veacuri în foiletoanele anonime ale presei potrivnice bisericii? — Că cineva are simpatii pentru protestantism, îl privește. Dar niciodată să nu uite vorba veche: „Amicus Plato, amicus Aristoteles, sed magis amica veritas!”

Existența istorică a lui Moise. Mai zilele trecute gazetele vestiau, sub titlul de senzație, o descoperire a semitologului prof. Dr. Grimme.

Încă în 1905 savantul englez Flinders Petri a găsit, într'un vechiu templu egiptean din munții Sinai datând de pe la 1700 a Chr., între multe altele, o piatră cu inscripții misterioase, pe cari abia acum a reușit să le descifreze epigrafistul Dr. Grimme. În cele trei șire descifrate, marele preot al unui templu mulțumeste unei Hatcheput, fica faraonului din Egipt, pentru că l-a scos din râu și l-a ridicat la rang înalt. Acest înalt prelat apoi își dă numele de Moise. Profesorul Grimme crede, că această piatră a aparținut cu siguranță lui Moise al Bibliei.

Deși existența istorică a lui Moise era deplin dovedită și până acum, totuși descoperirea aceasta, dacă se va adeveri, ar avea o importanță uriașă pentru Biblie și istoria antică. Să așteptăm însă glasul celor chemați!

Cereți pretutindeni: „UNIREA”.

Apostolie în Banat.

Vizitațiile canonice ale arhierilor noștri sunt pretutindeni zile mari de înălțare sufletească și întărire în credință. Mai mult decât aiurea în Banat, unde credincioșii noștri, încunjuțați de mulțimea celor de alte confesiuni, sunt în continuă luptă pentru apărarea credinții.

A dovedit-o aceasta cu prisosință cel mai nou drum de apostolie al *Preasfințitului Alexandru* al Lugojului, care însoțit de par. canonic Nicolae Muntean, secretarul ep. Dr. Gh. Fireza și protopopul ținutului Romul R. Stoica, în zilele de 8—18 Octombrie c. și a cercetat credincioșii din Clopodia, German, Lătușnaș, Comoriște, Ticvanul mare, Surducul mare, Ticvanul mic, Cârnecea, Jitin, Gârliște, Secașul, Oravița, Hidia, Greovaț, Mărcina și Vărădia.

Ne-ar trebui pagini lungi ca să dăm și numai o icoană palidă despre toată frumusețea acestui drum de răscolire și întărire a sufletelor. Cei cari l-au făcut, nu vor uita niciodată primirile cu strălucire bănățească, minunatele slujbe în biserici, setea sfântă cu care credincioșii primeau cuvintele calde și măiestre ale predicilor arhieresti, însoțirea lor curată pentru sfânta noastră biserică și dragostea față de păstorul iubit.

Trebue totuși să remarcăm în chip deosebit sărbătoarea neuitată din frunza parohie *Ticvanul mare*, în sinul căreia ortodoxia și-a aruncat de curând, fără scrupul și fără noroc, mrejele sale. Trezând prin focul lămuritor al tuturor ispitelor năsecite de apostolii întunecului, Ticvănenii au făcut din primirea episcopului lor un praznic grandios al alipirii la credința Romei eterne. Niciodată nu s'a mai pomenit pe aici atâta entuziasm și atâta bucurie nestăpânită. A fost bucuria celor eșiți biruitori din o luptă grea. Frumoasa biserică, renovată din temelii și pictată din nou, consacrată cu acest prilej, precum și cele trei clopote nouă, vor vesti de-acum în toate zilele credința fardă, gata de jertfă a credincioșilor noștri din Ticvanul mare.

Cu mare pompă și însuflețire s'a săvârșit și consacrarea bisericii din *Secaș*, unde credincioșii ortodocși, în butul opreștelor verite

de sus, au contribuit alături de ai noștri la frumusețea sărbătorii.

Nu putem lăsa nepomenită nici *Vărădia*, parohia par. protop. Stoica, unde s'a încheiat cum nu se putea mai bine această cale de apostolie.

Mai încreștăm, ca să nu se uite, că forurile administrative, cu puține excepțiuni (între cari aceea a vrednicului primpretor Valer Boleanțu), au dat dovadă, că nu înțeleg importanța unui astfel de drum arhieresc, binele imens ce se naște pe urmele lui. Nu ne surprinde, în schimb, atitudinea preoțimii ortodoxe, care nici cu astfel de prilejuri nu se știe ridica peste măruntele interese, ce o frământă zilnic, și a cercat uneori chiar să pună bețe în roate. Încreștăm aceste lucruri numai cu titlu de document, pentru ca să se vadă priceperea și înălțimea vederilor de care sunt stăpâniți conducătorii poporului, laici și clerici, din acest ținut. — Pentru reușita deplină a drumului purtarea lor neînțelegătoare a fost un bine: a sporit însuflețirea credincioșilor noștri și a poporului credincios ortodox, care a grăbit să ne primească și asculte pretutindeni cu multă dragoste. Pe când dacă ar fi fost de față pomeniți conducători, — dată fiind simpatia de care se bucură — foarte probabil ar fi lipsit dela serbare poporul ortodox.

Rosta.

Săptămâna politică.

Despre *lucrările Corpurilor legiuitoare* nu se prea poate vorbi, fiind ele în continuare vacanțe. Dar și când sunt ședințe, discută chestiunii mărunte, în mijlocul unei indiferențe generale. După discuția la mesaj — pentru care, se spune, majoritatea abia și-a prins câțiva oratori, — nici o lege mai de seamă, din cele așteptate, nu a fost pusă în dezbateri.

— Vor trebui totuși votate în actuala sesiune, neapărat, *legea electorală*, *bugetul pe 1926* și *legea Camerelor de muncă*. Când vor fi puse în discuțiune, nu se știe. Pe chestiunea legii electorale, ministrii s'au împărțit în două tabere, fără a fi putut ajunge de acord nici în ultimul consiliu, în care s'au făcut dis-

☐ ☐ **Foia „Unirii”** ☐ ☐

O lecție de gramatică.

Distinsul profesor dela Iași, *August Scriban*, a publicat de curând o *gramatică a limbii românești* (Iași, Institutul de Arte grafice „Viața Românească”).

La urma gramaticii vorbește în adaos despre *alfabetul cirilic* și încheie cu §§ 300 și 301, pe cari îi dăm în întregime, fără nici un comentariu:

§ 300. Ideia de a scrie cu litere latine îi venea Românului îndată ce începea să nvețe latinește, adică îndată ce venea în contact intelectual cu țările catolice, a căror cultură era latină. În loc ca acest contact să fi fost direct, trebuia să-l luăm prin mijlocirea unor străini: Polonii, Sașii și Ungurii, adică: în loc ca noi, fiii Romei, să ocupăm cu onoare locul cuvenit la ospățul culturii latine (la care fusesem invitați de atâteaori și refuzasem cu inconștientă!), veneam pe de lături și primeam ceia ce ne ofereau străinii care nu refuzase invitațiunea mamei noastre!

Inveninați de slavonism, noi care, singurii din toată latinitatea, păstrasem nobilu nume de *Roman*, ne țineam într'o pozițiune dușmănoasă sau indiferentă față de Roma cedând de bună voie locul nostru Ungurilor și Polonilor, care s'au folosit de binefacerile culturii latine și, prin aceasta, au jucat în istorie un rol mult mai important decât al nostru. În zadar ne im-

bia papa să ne înturnăm în luminosul palat părintesc; noi ne indesam în întunecosul bordei slavonesc, unde ne deprindeam să urim rasa noastră latină și să dăm ilustrului nume de *Latin* înțelesu de „lăfă”! Ce nelegiuire! Numai ignoranța în care ne cufundase slavonismul „tâmpit, orb și lipsit de orice idee”, care „apasă ca un munte asupra cugetului poporului românesc” și ne făcuse să nu ne mai recunoaștem mama, ar putea fi o scuză față de asemenea monstruoziitate!

Rezultatu acestei ignoranțe a fost slăbirea și despărțirea noastră în trei provincii, care, abia astăzi, grație mai mult norocului că Rusia s'a prăbușit sub loviturile Germanilor, au putut să se unească pentru a forma vechea Dacie a lui Traian!

Cultura latină năpădea pe toate căile „vârșând lumină'n urma ei”, cum se exprimă *Alexandri*. *Petru Movilă* (1596-1644), în academia lui dela Kiev, o primise dela Poloni și o transmisese Rușilor. El a înviorat cultura ortodoxă nu pornind dela vechea cultură bisericască slavonească, ci dela cultura de formă latină din Polonia, ceea ce explică și rezistența pe care a întâmpinat-o dela'nceput din partea pravoslavnicilor.**)

*) Xenopol, *Istoria Românilor*, ed. pop. Iași, 1896, II, 116.

**) Vezi la I. Minea, *Viața Românească*, 1924, N. 7, 71.

Vecinătatea cu Polonia, cu a cărei nobilime boierii Moldoveni aveau strânse legături, apoi faptul că domnii și boierii aveau secretari pentru limba latină, a făcut să ne deșteptăm din „somnul cel de moarte” al slavonismului și să vedem că suntem Romani. Astfel la 1593, marele logofăt al Moldovei Luca Stroici, publică un *Tatăl nostru* cu litere latine și ortografie polonă; ceea ce a fost prima tresărire, scrisă, a sufletului românesc în contact cu cultura latină. Această cultură dădea o aureolă de erudițiune celui ce o posedea, și de aceea *Miron Costin* (1630-1691), ca și *mitropolitul Dosoftei* (1630-1711), se simte foarte mândru de originea împărătească a Românilor.

Pe de altă parte iezuiții, care aveau școli chiar în Moldova, și mai ales Ungurii și Sașii în Ardeal, nu conteneau cu propaganda lor religioasă, care, inevitabil, ducea tot la Roma! Străinii trebuiau să ne aducă în casa părintească!

Rezultatu acestei propagande fu că la 1700 o parte din Românii Ardeleni se uniră cu biserica Romei, care de fapt avu o puternică influență asupra culturii românești. Din contactu cu învățatura catolică răsăriră vestiții noștri apostoli *Micu*, *Șincai* și *Petru Maior*, ale căror cărți contribuieră la deșteptarea noastră.

Așa pornise cultura românească în principate, când căderea lui *Cantemir* și instalarea *Fanariotilor* ca domni românești opri curentul

uni violente pe această temă. — Bugetul fi prezentat Camerei cel mai târziu la 1 p. c. — Legea băuturilor spirituoase, codul muncii, legea cultelor și cea a învățământului sîndar nu se vor mai vota, probabil, de cît actualele Corpuri legiuitoare, rămânând ca elemente de reclamă, — se spune — pentru timpul apropiat, când majoritatea va fi în opoziție.

— Deși toate acestea semne, precum și *anunțurile frunțașilor opoziției la Palat*, arată, ne găsim la sfîrșitul unui regim, totuși o poziție, mai strîns unită decît pînă acum, nu a putut face o înțelegere pentru guvernare.

— Mai mult interes a trezit, în schimb, *suita delegației parlamentare a Poloniei*, răbătorită călduros în tot timpul celor două petrecute în capitala noastră.

— În Rusia s'a stins *generalul Frunză* comandantul armatelor roșii, un basarabean, care a dușmănit aprig. Moartea lui însă nu învențează cătuș de puțin politica sovietelor.

— Ratificarea tratatelor de pace dela Locarno, întimpină mari greutăți din partea *naționaliștilor germani*, cari vor provoca pe tema aceasta o remaniere a guvernului.

— În urma unor grave turburări ivite în *Siria*, noul guvern francez, format tot sub prezența lui Painlevé, a rechemat pe comandantul militar al Siriei, generalul Sarail, hotărînd înlocuirea lui cu un guvernator civil. Aceste evenimente vor aduce cu sine o revizuire a întregii politici coloniale franceze.

— Situația fascismului în *Italia* s'a întărit simțitor, în urma descoperirii complotului organizat pus la cale contra lui Mussolini și prin reușita a tratatelor economice-financiare dintre Italia și Statele Unite. Înțelegerea aceasta lasă să se întrevadă o schimbare de atitudine a Americii față de stările economice în Europa, pentru îndreptarea cărora, acum după tratatul dela Locarno, America este dispusă să facă tot posibilul.

— În *Cehoslovacia* s'au încheiat noile alegeri parlamentare. Rezultatul definitiv încă nu se cunoaște, Sigur este, că partidele catolice au obținut cu cel puțin 50% mai multe voturi, decît la alegerile trecute. S'au sporit considerabil și voturile comuniste.

latin. Grecizmu contribui și el la doborîrea slavonismului, dar împiedecă întoarcerea noastră la latinitate. Din fericire, în acest timp Români uniți cu Roma lucrau dîndu-ne pe cei trei apostoli pe cari i-am amintit mai sus, iar în 1816 sosi din Ardeal alt apostol, Gheorghe Lazăr, întemeietorul școalelor românești în Țara Românească. După el apărîu vestitul lui elev Heliade a cărui luptă pentru înlăturarea alfabetului cirilic am văzut-o.

§ 301. A sosit timpul ca, cu aceeași hotărîre și curaj cu care am părăsit alfabetul cirilic și calendarul iulian, reparînd prin aceasta o mare greșală politică și culturală, să părăsim și legăturile religioase cu Grecii și cu Rușii și să ne înturnăm cu entuziasm la Roma, de unde am primit prima noastră învățătură creștinească! Această se adeverește prin cuvintele de *Dumnezeu, Inger, drac, cruce* (pe slavonește *drjă*), *sînta scriptură, lege, creștin, păgân, biserică, altar, timplă, mă închin, sârbez, răposez, botez, păresimi, cuminecăturd, cînd, păcat, blestem, Crăciun, Paște, morănt, pască, cășlegi, cărneleagă, Duminecă, Luni, Marți, Mercuri, Joi, Vineri, Sîmbătă* (lat. **samhata*, de unde și slav. *sombota*) și altele.

Atîrnă de mai marii bisericii și ai țării noastre să priceapă valoarea acestui act (pe care nu-l pot face indivizii) și să-l puie la cale înainte de a-l fi făcut alți ortodocși (de exem-

Știri mărunte.

Pentru curmarea unui zvon. De cîtăva vreme se colportează un zvon ciudat, care a răsuflet și în unele gazete rău informate, ori rău intenționate. Se spune anume, că preoțimea din Blaj ar fi fost, ori ar fi, contra ridicării Blajului la rangul de capitală a județului Târnava mică. — Adevărul este, că gîndul acesta s'a născut îndată după întregirea neamului, în capul preoților de aici. Ei i-au făcut și propagandă în ziaristică, gazeta noastră fiind aceea, care a publicat cel dintîi articol în această direcție. Conzistorul din Blaj a prezentat memori documentate celor în drept; I. P. S. Sa Mitropolitul a stăruit în persoană, nu odată, pentru realizarea acestui gînd. Delegația, care s'a prezentat mai în urmă dlui I. I. C. Brătianu, avea în frunte pe Rvssm. Dr. Ioan Bălan, deputatul Blajului. — Oamenii de bună credință, în consecință, vor face bine să nu mai dea crezare unor povești, născocite, te miri cu ce gînd, în capete tulburi, împotriva adevărului evident.

Personale. I. P. S. Sa părintele Mitropolit, împreună cu Preasfințitul Alexandru al Lugojului, și cu *suita ce i-a întovărășit la Roma, pentru serbările aniversare ale Conciliului din Nicea, se vor întoarce în cursul acestei săptămîni.*

AVIZ. La Internatul Vancean de băieți, sunt cîinci locuri vacante. A se adresa Rectorului acestui Internat.

Sinod protopopesc extraordinar convoacă oficiul prot. Hususău, pe ziua de luni 23 Noemvrie c. în parohia *Sânmielăuș*. Se va discuta proiectul de statute pentru pensionarea preoților și chestiunea instrucției religioase a celor înrolați în armată.

Instrăținarea Maramurășului. Alcătuirindu-se listele de cetățeni în vederea alegerilor comunale s'a constatat, că aproape jumătate din populația Maramurășului o formează cetățeni streini. Peste 15 mii capi de familie au neglijat să se înscrie în listele de încetățenire — avînd, de sigur, motive — iar dintre cei înscriși au fost șterși peste 700, ridicându-se împotriva lor contestații de către serviciile polițienești și de siguranță. Și — ne asigură «Cuvîntul» — cei

plu, chiar Rușii!), căci se știe că între biserici există o serioasă tendință de împăcare. Rezultatul acestui act va fi întărirea romînismului în fostele provincii austro-ungurești. Dar pînă atunci, trebuie ca poporul nostru să fie luminat ca să nu se opure din neștiință, cum se opuneau maiți introducerii alfabetului latin și cum și astăzi unii se opun calendarului gregorian, iar cîtiva Basarabeni mai suspină după jugu rusesc în loc să le curgă lacrimi de bucurie că se văd iar îmbrăcați în toga romană! Așa se întîmplă și cîun copil de boier furat de Țigani: se deprinde cu viața țigănească și nu vrea să se mai întoarne acasă. Dar, cu timpul, luminându-se, vede rătăcirea și vine singur la părinții lui!

Tot așa și noi, luminându-ne, să ne înturnăm toți la Roma, mama noastră, care ne așteaptă mereu. Astfel, vom fi toți Români o apă, precum sîntem un pămînt! Atunci vom putea cînta, ca Alexandri odinioară, adevărata horă a unirii perfecte a tuturor Romînilor:

„Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română,
Să 'nvîrtim hora frății
Pe pămîntu Romînii!“

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“.

mulți urmează! — Este mai mult decît trist, că guvernul tolerează această invadare barbară a Maramureșului, copleșit și așa peste măsură de elemente parazitare.

Locale. Dumineca viitoare, a XIII. după «Înlătarea sîntei Cruci» va predica în catedrală *Rvssm. Dr. Iuliu Florian*, canonic mitropolit.

— Inceputul seriei de conferențe aranjate de desp. «Astrei» s'a făcut Dumineca trecută. A vorbit Dl prof. univ. *V. Bogrea*, despre *nevoia culturii clasice*, în fața unui public select, care a umplut încăpătoarea sală de gimnastică a liceului. Dl Bogrea este un mare măiestru al științei și un mare măiestru al vorbei. Vorbește limpede, cugător, viu. A și fost ascultat, dela început pînă la sfîrșit, cu atențiune încordată și ceice l-au ascultat nu-l vor uita curînd. Mulțumitele călduroase, pe cari i-le-a exprimat Rvssm. *Dr. Ambroziu Cheșianu*, vicarul păr. Mitropolit, au izvorit din inimile tuturor. — Cele multe înainte!

— Duminecă, în 22 c. o trupă a teatrului național din București, sub conducerea dnei *Agepsina Macry*, va da o *reprezentatie teatrală* în sala de gimnastică a liceului de băieți. Se va juca: *Thebaida*, de *Victor Eftimiu*. Inceputul la oarele 9 seara.

— Pe cînd scriem aceste șire, au și sosit în gara Blaj *mașinile pentru turbina electrică* dela Petrisat. De-acum nu se va mai putea îndoi nimeni în apropiata împlinire a acestui vechiu vis al Blăjenilor.

Pentru apărarea moralei. Sub numirea de «*Societatea moralității publice*» s'a înființat, în Londra, o societate, cu peste 300.000 membri, care duce o luptă energică împotriva reprezentațiilor imorale din teatre și cinematografe. Societatea are concursul celor mai de seamă artiști și artiste, cari nu primesc nici un fel de rol în piese imorale. — Pe cînd așa ceva și la noi?

† **Silvia Dr. Valca, n. Papiu**, fca protopopului nostru din Iernut *Alexandru Papiu* s'a stins la 11 Noemvrie c. în anul 24 al vieții. O deplîng părinții, soțul și numeroase rudenii. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii.“

T. Sibiu. «Sbuciumări zadarnice» sunt, de fapt, toate sfîrșirile dlor dela gazeta puțin bisericască a Preasfințitului Nicolae, și atunci cînd vreau să scoată pe Papa dușman — vezi Doamne — al romînilor, și cînd vreau să facă Stockholm al doilea săbor dela Nicea, și și atunci, cînd vreau să toarne spirit în «crestăturile» lor fără duh. Fiți deci liniștiți: cînd vor osteni, vor înceta dela sine.

Of. paroh. — *Galospetreu*. Am primit 150 Lei Achitat pînă la finea anului curent.

Of. paroh. *Chimiteinic*. Am primit prețul inseratului.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 32-52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale** etc., precum și o dăjdii bisericesti: **Vestminte** și **Prapori** din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc pînă ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Concurs la stipendii.

N. 5610—1925.

Prin aceasta publicăm concurs, până la 20 Decembrie 1925 inclusive, la următoarele stipendii:

I. Din Fundațiunea „Alexă Bidian“.

Stipendii adecvate tuturor nepoților din fraji și consăngenilor fondatorului până la gradul IV, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează, fie chiar și la măestrii.

II. Din fundațiunea „Crișan-Boeriu“

Un (1) stipendiu de 800 Lei.
Indreptățiți sunt copiii, feciori și fete, din familiile Crișan și Boeriu din Abrud, cari urmează orice școală și meserie.

III. Din fundațiunea „Ioan Daniel Dănuț de Fersig“.

Un (1) stipendiu de 1000 Lei.
La acest stipendiu pot concurge studenți jomâni greco-cat. dela orice școală, sunt însă preferiți consăngenii fondatorului și numai în lipsa acestora se va conferi altora.

IV. Din fundațiunea „Augustin Lăday“

Stipendiile sunt destinate pentru tineri români gr-cat., cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică.

V. Din fundațiunea „Ioan M. Moldovan“.

1. Un (1) stipendiu de 2000 Lei, destinat pentru studii academice.
2. Un (1) stipendiu de 1000 Lei, pentru elevi la școlile secundare de orice natură. — Consăngenii au preferință.

VI. Din fundațiunea „Constantin Papfalvi“.

Un (1) stipendiu de 500, Lei pentru elevii dela orice școală. Consăngenii au preferință.

VII. Din fundațiunea „Dionisiu de Șimon“.

Un (1) stipendiu de 500 lei pentru agromie. Preferință au rudeniile.

VIII. Din fundațiunea „Alex. Șt. Șuluțiu“.

1. Șase (6) stipendii de câte 400 Lei plus câte un ajutor de 4800 Lei, pentru tineri cari studiază dreptul ori medicina, afară de patrie.
2. Două (2) stipendii de câte 300 Lei plus câte un ajutor de 3600 Lei, pentru tineri cari studiază tehnica, metalurgica, pedagogie ori științele reale, afară de patrie.
3. Cinci (5) stipendii de câte 200 Lei plus câte un ajutor de 2400 Lei, pentru tineri cari studiază dreptul în patrie.
4. Patru (4) stipendii de câte 100 Lei plus câte un ajutor de 1200 Lei, pentru elevi la liceu în clasele superioare.
5. Două (2) stipendii de câte 60 Lei plus câte un ajutor de 750 Lei, pentru elevi la liceu în clasele inferioare.
Consăngenii au preferință.

IX. Din fundațiunea „Vancea — Cassa arhidiecezană“.

1. Un (1) stipendiu de 5000 Lei, pentru studii academice și universitare.
2. Un (1) stipendiu de 2000 Lei; Două (2) stipendii de câte 1500 Lei, destinate pentru elevi la liceu.
3. Două (2) stipendii de câte 1500 Lei pentru elevi la liceu.
4. Două (2) stipendii de câte 1000 Lei, pentru elevi la școala normală.
Rudeniile au preferință.

X. Din fundațiunea de „Aluminate a Internatului Vancean de fete din Blaj.“

Un (1) stipendiu de 800 Lei, pentru eleve la liceul din Blaj.

XI. Din fundațiunea „I. T. Chețianu“.

Un (1) stipendiu de 1000 Lei, pentru elevi la școlile din Blaj.

Rudeniile au preferință.

XII. Din fundațiunea „Efraim Klein“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, destinat pentru elevi la liceul din Blaj. Preferință au elevii din familiile Klein și Munthiu.

XIII. Din fundațiunea „Dr. Simeon Ramonțan“.

Un (1) stipendiu de 2500 Lei, pentru universitate și academii.

Preferință au cei de origine nobili.

Concurenții la toate stipendiile de mai sus au să alăture la suplicile lor: Certificat școlar în copie autentică, carte de botez dela preot, atestat de paupertate, atestat medical, certificat de frecventare, și pentru dovedirea consăngenității cu fondatorul au să alăture atestat dela oficiul parohial respectiv și respective tabela geneologică exact dedusă. Sunt datori mai departe să determine apriat suma și soiul stipendiului pe care îl cer.

Cererile intrate după termin, nu vor fi luate în considerare.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 27 Octombrie 1925. (82) 3 - 3

Preoțime! Nou apărut! Invățătorii

Comandați imediat cea mai frumoasă și bogată carte de rugăciuni:

„Cărarea Fericirii“

de preotul G. Măneșat, care conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni acomodate pentru orice ocaziune, fiind aprobată de I. P. S. S. dl Episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581—1925.

S'a pregătit în următoarele legături:

In carton tare > 85.—

> pânză fină cu cruce aurită > 140.—

> piele lux, pe hârtie velină

pentru dame > 280.— și 350.—

Pentru școlari se recomandă cele cartonate, à 85 lei.

La librăria ANCA Cluj.

Preoții Cereți:

„Predici la Morți“

de Prot. I. Marga. Prețul 55 lei.

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto. 17—20 (67)

□ Modele elegante de blănuri. □ □

— Cele mai noue blănuri la modă. —

CEREȚI PREȚUTINDENȚĂ
renumitul ceai englezesc

HORNIMAN

Reprezentant general și depozitar: Societatea Anonimă

OTTO ȘI ALFRED HERZOG

București, Pasagiul Comedia 2.

4—18 (88)

5 % mare reducere 5 %

MAGAZIN ROMÂNESC

SIBIENESC

HOZA ȘI MARCU

Aducem la cunoștință Onor. Public că ne-a sosit un mare transport de mărfuri pentru orice sezon precum:

Stofe engleze pentru dame și domni; stofe de lână pentru uniformă de fete și băieți și pentru orice îmbrăcăminte.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia:

Zefre, delinuri, satinuri, toate colorite. Barchete, șifoane, pânzeturii, pânză de cearceafuri, gradel, schirting, perdele, basmale cu și fără ciucuri, ciorapi pentru dame și domni și patent pentru copii, gulere, cravate, cămăși, pălării, căciuli, ghețe diu cea mai renumită fabrică „Derby“. Plapume confecționate în țară, orice calitate.

Mare alegere în haine gata pentru dame, domni, fete și băieți:

tricotaje pentru dame și domni, tricouri de orice mărime și calitate. Chișori pentru eleve și elevi calitate superioară. Bucata Lei 120.

Totodată facem cunoscut că la orice mărfuri cumpărate pentru eleve și elevi cu începere din 15 Octombrie 1925 și pe tot timpul duratei școalelor, reducem, la o cumpărare până la 1000 Lei 5 % iar dela 1000 Lei în sus 10 %. Incercați și vă veți convinge de redusele prețuri și buna calitate a mărfurilor.

HOZA ȘI MARCU

6—? (95)

Blaj, Piața I. M. Clain 12.

10 % mare reducere 10 %

Prăvălia Henrich et Comp

din Blaj, începând cu ziua de 16 Noemvrie 1925 a trecut în proprietatea dlui Carol Binder, care timp de 13 ani a condus firma de mai sus spre mulțumirea tuturor. Noul proprietar

este dl CAROL BINDER

fost conducător al Firmei HENRICH & COMP, care roagă vechea clientelă să aibă și pe viitor toată încrederea față de această prăvălie creștinească, solidă și cinstită.

CAROL BINDER

Telefon 14.

prăvălie de fierărie, str. Regina Maria, Blaj.